

Бобак А.І.,
кандидат медичних наук,
директор комунального некомерційного підприємства
«Центр первинної медико-санітарної допомоги Самбірської міської ради»,

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ МЕДИЧНИМИ УСТАНОВАМИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Цифрові трансформації в управлінні медичними установами стають необхідною частиною реформування медичної системи України, зокрема в умовах обмежених ресурсів та викликів, що постали перед країною після початку війни. Створення електронних медичних реєстрів, введення телемедицини та автоматизованих систем управління дозволяють підвищити ефективність надання медичних послуг, зменшуючи бюрократичні бар'єри та забезпечуючи швидкий доступ до медичної інформації. Однак цифрові інновації також спричиняють нові виклики, зокрема, пов'язані з захистом персональних даних пацієнтів і забезпеченням доступу до медичних послуг у віддалених регіонах.

В Україні вже реалізуються окремі проекти, такі як "Електронний лікарняний" та "Електронна медицина", які сприяють спрощенню процедур для пацієнтів та медичних працівників [3]. Зокрема, ці цифрові сервіси дозволяють зменшити час, витрачений на отримання медичних послуг, а також забезпечують моніторинг стану пацієнтів у реальному часі, що особливо важливо для людей з хронічними захворюваннями або в умовах пандемії. Однак, реалізація таких проектів стикається з низкою проблем, таких як недосконалість інфраструктури в окремих регіонах та недостатня підготовка медичного персоналу до роботи з новими технологіями.

Одним із ключових завдань є інтеграція цифрових технологій у систему охорони здоров'я в Україні. Це потребує не тільки великих інвестицій у модернізацію інфраструктури, але й надання навчання для медичних працівників, щоб вони могли ефективно використовувати нові інструменти для покращення процесів лікування та адміністрування. Стратегічно важливо створювати національну платформу для обміну медичними даними, яка б дозволяла лікарям отримувати всю необхідну інформацію для діагностики та лікування пацієнтів незалежно від місця їх перебування в країні.

Додатковим викликом є забезпечення доступу до цифрових послуг для всіх громадян, особливо в сільській місцевості та віддалених регіонах України. Одним із можливих рішень є розширення мережі інтернет-покриття та створення доступних платформ для онлайн-консультацій. Водночас важливо, щоб держава активно працювала над ліквідацією цифрового розриву, забезпечивши рівні умови доступу до медичних послуг для всіх верств населення, незалежно від місця проживання.

Проблема кібербезпеки також є критично важливою в контексті цифровізації медичних установ [1]. Медичні дані, які є надзвичайно конфіденційними, можуть стати об'єктами кіберзлочинців, якщо не будуть вжиті належні заходи захисту. В Україні створення та впровадження ефективних систем захисту даних є обов'язковим кроком на шляху до цифровізації медичної сфери. Зокрема, необхідно посилювати законодавчу базу щодо захисту персональних даних, а також забезпечити медичні установи сучасними технологіями для забезпечення конфіденційності та безпеки пацієнтів.

Важливим елементом цифровізації медичних установ є наявність чіткої правової та нормативної бази, яка визначає принципи та порядок реалізації цифрових технологій у медичній сфері. В Україні відповідні зміни закріплені в Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг», який регламентує використання електронних систем у різних сферах, включаючи медицину. Також важливим є законодавче забезпечення цифрової трансформації через затвердження Національної стратегії розвитку цифрової економіки та суспільства, яка визначає пріоритети розвитку цифрових технологій у різних галузях, зокрема й у медицині.

Проте важливою проблемою є відсутність повної інтеграції цих технологій у всіх медичних установах країни, зокрема в районних та сільських лікарнях. Державні органи повинні здійснювати моніторинг і надавати підтримку в плані технічного забезпечення медичних установ для забезпечення рівного доступу до цифрових медичних послуг на всій території України. Для цього необхідно розробити додаткові державні програми фінансування та підтримки впровадження цифрових технологій у малих та віддалених установах, щоб усі громадяни мали рівний доступ до медичних послуг.

На сьогоднішній день цифрові трансформації в управлінні медичними установами України набувають дедалі більшого значення. Одним із найбільших

досягнень є запуск національних проектів на платформі електронного здоров'я, таких як "Електронне здоров'я України" та система eHealth, що дозволяє пацієнтам отримувати медичні послуги дистанційно, а також зберігати свою медичну інформацію в електронному вигляді [4]. Водночас, залишається багато проблем, які потребують невідкладного вирішення, таких як інтеграція різних медичних інформаційних систем на всіх рівнях, від районних лікарень до спеціалізованих медичних центрів.

Однією з найбільших перешкод для повноцінної цифровізації медичних установ є відсутність у деяких закладах належної інфраструктури для впровадження нових технологій. Це стосується як фінансових обмежень, так і недостатньої підготовленості медичних працівників до роботи з цифровими інструментами. Для подолання цих труднощів необхідно розробити державні програми підтримки для лікарень, особливо у віддалених регіонах, які включатимуть фінансування на модернізацію обладнання та навчання персоналу.

Цифрові трансформації в управлінні медичними установами України надають значні можливості для покращення якості медичних послуг, доступу до них та підвищення ефективності роботи медичних закладів. Впровадження електронного здоров'я та інтеграція медичних інформаційних систем стали важливими кроками у цьому процесі. Однак на шляху до повної цифровізації виникають чимало викликів, зокрема у вигляді обмежених фінансових ресурсів, недостатньої підготовленості персоналу та необхідності модернізації інфраструктури медичних установ [2]. Зокрема, запровадження кібербезпеки для захисту персональних даних є критично важливим для збереження довіри пацієнтів та забезпечення належного рівня захисту медичної інформації.

Для успішного розвитку цифрових трансформацій в медичному управлінні Україні необхідно продовжити вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює обробку медичних даних, зокрема посилити механізми захисту персональних даних. Крім того, важливо забезпечити належне фінансування для підтримки інфраструктурних оновлень медичних установ, особливо в сільських та віддалених районах. Особливу увагу слід приділити навчанню для медичних працівників, щоб забезпечити їм необхідні знання та навички для роботи з новими цифровими інструментами. Крім того, доцільно створити державні програми підтримки, які б

дозволяли малим лікарням і амбулаторіям ефективно впроваджувати цифрові рішення в повсякденну практику.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко А.П. *Впровадження цифрових технологій у систему управління медичними закладами. Системи управління та інформаційні технології.* 2020. № 1. С. 12-18.
2. Мельниченко О.М. *Цифрові екосистеми та їх роль у розвитку охорони здоров'я: правові та інфраструктурні аспекти.* Київ: Юрінком Інтер, 2021. С. 45-58.
3. Олійник Р.О. *Цифрові інновації в управлінні медичними закладами: теорія та практика.* Наукові записки. 2020. № 7. С. 11-19.
4. Ткаченко Ю.А., Лисенко О.В. *Інтеграція цифрових технологій у процес управління медичними закладами: сучасні тенденції.* Здоров'я України. 2022. № 2. С. 23-29.